

EA-7/04 M:2017

Дотримання правових норм як частини акредитованої сертифікації ISO 14001:2015

Мета

Текст даного документа був підготовлений робочою групою Європейської кооперації з акредитації (EA). Метою цього документа є надання корисної інформації про зв'язок між акредитованою сертифікацією системи менеджменту навколишнім середовищем (СМНС) організації відповідно до ISO 14001:2015 та ступенем відповідності цієї організації вимогам у сфері екології.

Авторство

Публікація була підготовлена Комітетом з сертифікації.

Офіційна мова

У разі необхідності текст може бути перекладено на інші мови. Англomовна версія залишається остаточною версією.

Авторське право

Авторське право даного тексту є власністю EA. Текст не може бути скопійовано для подальшого продажу.

Додаткова інформація

Для отримання додаткової інформації щодо даної публікації, зверніться до національного члена EA або секретаріату EA: secretariat@european-accreditation.org.

Оновлену інформацію можна знайти на веб-сайті <http://www.european-accreditation.org/>

**Категорія: Заявочні та технічні/консультаційні документи для органів з оцінки відповідності.
EA-7/04 є обов'язковим документом**

Дата схвалення: травень 14, 2017

Дата застосування: негайно

Редакція повинна бути негайно впроваджена згідно з новим стандартом ISO 14001:2015. Для ISO 14001:2004, використовуйте, будь ласка, попередню версію EA-7/04:2007 Редакція 2.

Редакція:

Цей документ спочатку був схвалений EA у лютому 2007 року, а потім був переглянутий з метою відображення поточних вимог.

Редакція 2017 року оновлює документ відповідно до вимог ISO 14001:2015, ISO/IEC 17021-1 та ISO/IEC 17021-2.

1. ВСТУП

1.1 Даний документ призначений для надання корисної інформації про зв'язок між акредитованою сертифікацією системи менеджменту навколишнім середовищем (СМНС) організації та ступенем відповідності цієї організації застосованим екологічним вимогам на законодавчому рівні.

Цільова аудиторія даного документу включає організації, які впровадили або тільки впроваджують СМНС, державні органи влади та регулюючі органи в сфері навколишнього середовища, органи з акредитації, акредитовані органи з сертифікації (або ООВ - органи з оцінки відповідності) та інші зацікавлені сторони.

Регулюючим органам у сфері навколишнього середовища і громадськості слід бути впевненими в організаціях з акредитованим сертифікатом ISO 14001:2015 та бути в змозі сприймати їх як таких, що здатні постійно і послідовно управляти дотриманням правових норм.

1.2 З майже 20-річним досвідом, накопиченим з моменту публікації Міжнародного стандарту ISO 14001:1996, його заміни на ISO 14001:2004, а зараз ISO 14001:2015¹, основні цілі СМНС наразі чітко визначені в сфері: Відповідно до екологічної політики організації, очікувані результати системи менеджменту навколишнього середовища включають:

- підвищення екологічних показників;
- виконання зобов'язань щодо відповідності;
- досягнення цілей в сфері екології.

Завдяки вищевикладеним очікуваним результатам, існує чимало прикладів організацій, які досягли і відповідають законодавчим вимогам внаслідок впровадження та підтримки СМНС, яка відповідає стандарту.

1.3 Національні та регіональні уряди та регулюючі органи у сфері навколишнього середовища також визнали потенціал для покращення екологічних показників внаслідок впровадження та підтримки СМНС.

Є приклади використання СМНС в окремому законодавстві у сфері навколишнього середовища або в якості умови, висунутої регулюючим органом у сфері навколишнього середовища. У зв'язку з впровадженням та підтримкою СМНС, зростає зацікавленість у послабленні регуляторного контролю.

1.4 Різні етапи циклу регулювання у сфері навколишнього середовища включають щонайменше наступне:

- Розробка та публікація законів,
- Видача екологічного дозволу (наприклад, ліцензія та повноваження тощо),
- Впровадження,
- Перевірка відповідності (наприклад, інспекція),
- Примусові заходи у випадках невідповідності.

Розуміння та застосування кожного з цих етапів можуть відрізнятися залежно від країни.

Під відповідністю законодавчим вимогам щодо взаємозв'язку між організацією та регулюючими органами у сфері навколишнього середовища мається на увазі ситуація, коли примусові дії не вживаються або не очікуються організацією. Такі примусові дії

можуть включати: попередження, повідомлення про відповідність та заборону, адміністративні, кримінальні чи цивільні дії.

- 1.5 Проте підвищений інтерес зацікавлених сторін передбачає абсолютну юридичну відповідність застосовним правовим вимогам, незалежно від точки зору регулюючого органу у сфері навколишнього середовища.
- 1.6 З огляду на різні точки зору та консультації з Мережею європейського союзу з питань виконання і забезпечення дотримання екологічного права (IMPEL²), використовується наступне визначення для "відповідності законодавчим вимогам": "Відповідність закону таким чином, щоб реалізовувався очікуваний результат".
- 1.7 Хоча сертифікація СМНС відповідно до вимог ISO 14001:2015 не є гарантією відповідності законодавчим вимогам (так само як і інші засоби контролю, включаючи урядовий або інший вид контролю та/або перевірки відповідності законодавству або інші форми сертифікації або верифікації), вона являє собою перевірений і ефективний інструмент для досягнення та підтримки відповідності законодавчим вимогам.

Акредитована сертифікація ISO 14001:2015 повинна продемонструвати, що незалежна третя сторона (орган з сертифікації) оцінила та підтвердила, що організація має ефективну СМНС для забезпечення виконання своїх зобов'язань, включаючи зобов'язання щодо відповідності.

Поточні або потенційні невідповідності застосовним законодавчим вимогам покажуть відсутність управлінського контролю в організації та її СМНС, а відповідність стандарту слід ретельно перевірити.

- 1.8 Визнано, що відповідність законодавчим вимогам не є єдиним визначальним фактором ефективності СМНС. СМНС є важливим інструментом для управління ризиками у сфері навколишнього середовища, коли юридичні наслідки/впливи внаслідок невідповідності є щонайменше одним з принаймні чотирьох потенційних наслідків/впливів.

Інші наслідки/впливи включають:

1. Екологічні наслідки (наприклад, екологічний збиток),
2. Наслідки для зацікавлених сторін (наприклад, корпоративна репутація); і,
3. Наслідки для бізнесу (наприклад, фінансова, конкурентна позиція).

- 1.9 Даний документ опубліковано як документ ЕА і написано для відображення загального розуміння сертифікації СМНС органами з акредитації-членами ЕА МЛА. Встановлено, що в інших регіонах існує альтернативне розуміння точок зору, описаних у даному документі.
- 1.10 Даний документ не ставить за мету розробити тлумачення вимог ISO 14001:2015, але ідентифікує вимоги Міжнародного стандарту, які безпосередньо стосуються відповідності законодавчим вимогам та досліджує, що повинен охоплювати процес акредитованої сертифікації, щоб підтримувати обґрунтовані очікування з боку зацікавлених сторін.
- 1.11 Термін "слід" використовується в даному документі для позначення визнаних засобів відповідності вимогам стандарту. Орган з оцінки відповідності (ООВ) може відповідати цим вимогам еквівалентним чином, якщо це може бути продемонстровано органу з акредитації (ОА). Термін "повинен" використовується в даному документі для позначення тих положень, які відповідають вимогам відповідного стандарту, і є обов'язковими.

1.12 ISO 14001 визначає і посилається на "зобов'язання щодо відповідності" в цілому. "Юридичні вимоги та інші вимоги" - це ще один прийнятий термін для позначення того самого поняття (див. ISO 14001:2015, пункт 3.2.9). Оскільки термін "зобов'язання щодо відповідності" не обмежується лише юридичними вимогами, щоб підкреслити мету даного документу (відносини між відповідністю законодавчим вимогам та сертифікацією СМНС), іноді використовується термін "юридичні вимоги".

2 ВИМОГИ ISO 14001:2015 ЩОДО ДОТРИМАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗАКОНОДАВЧИМ ВИМОГАМ

2.1 ISO 14001:2015 вимагає, щоб організація взяла на себе «зобов'язання» в своїй природоохоронній політиці з метою дотримання зобов'язань щодо відповідності, що стосуються екологічних аспектів. Організація повинна встановлювати, впроваджувати і підтримувати процес(и) для періодичної оцінки дотримання застосованих правових вимог у відповідності до реалізації даного зобов'язання.

2.2 Окремі положення ISO 14001:2015, які є найбільш важливими для відповідності законодавчим вимогам, включають такі елементи СМНС:

- 1) спрямованість екологічної політики на дотримання зобов'язань (пункт 5.2d);
- 2) розуміння потреб і очікувань зацікавлених сторін, які призводять до зобов'язань щодо відповідності (пункт 4.2);
- 3) ідентифікація та доступ до відповідних юридичних вимог та інших вимог, що стосуються екологічних аспектів (пункти 6.1.3 а);
- 4) як ці правові вимоги застосовуються до екологічних аспектів організації (пункт 6.1.3 b);
- 5) мета/цілі/програми (пункти 6.2.1);
- 6) як ці правові вимоги зазвичай підтримуються та контролюються (пункти 8.1 і 9.1.1);
- 7) оцінка відповідності законодавчим вимогам (пункт 9.1.2);
- 8) організація зобов'язана здійснювати зв'язок із зовнішніми зацікавленими сторонами, якщо цього вимагає зобов'язання щодо відповідності (пункт 7.4.3);
- 9) коригувальні дії, де це необхідно (пункти 9.1.2 b і 10.2);
- 10) внутрішній аудит (пункт 9.2.2); і
- 11) аналіз з боку керівництва (пункт 9.3 b, c, d, f).

3 ЯКА КОМПЕТЕНЦІЯ ВИМАГАЄТЬСЯ ДЛЯ СЕРТИФІКАЦІЇ СМНС І ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЩОДО ВІДПОВІДНОСТІ

3.1 Як аудитори, так і персонал, який перевіряє звіти аудиторів та приймає рішення щодо сертифікації, повинні відповідати вимогам щодо компетентності органів з сертифікації для таких функцій (ISO/IEC TS 17021-2⁴). Необхідний рівень знань, що застосовуються до екологічних аспектів організації, має описуватися органом з сертифікації для кожної технічної області, у якій він працює.

3.2 Зокрема, для кожного аудитора СМНС (який відповідає за аудит вимог відповідності щодо зобов'язань згідно ISO 14001:2015, пункти 6.1.3, 8.1 та 9.1.2) критерії компетентності щодо зобов'язань щодо відповідності повинні охоплювати знання та розуміння відповідних юридичних та інших вимог, достатніх для того, щоб знати, що організація, по-перше, адекватно визначила, а по-друге, впровадила все згідно зобов'язань щодо відповідності.

4 ЯК ОРГАНУ З СЕРТИФІКАЦІЇ СЛІД ПЕРЕВІРЯТИ СМНС НА ДОТРИМАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗАКОНОДАВЧИМ ВИМОГАМ

4.0.1 За допомогою сертифікації, орган з сертифікації повинен оцінити відповідність організації вимогам ISO 14001:2015, оскільки вони стосуються зобов'язань щодо відповідності, і не повинен видавати сертифікат, поки відповідність не буде продемонстрована, з урахуванням положень, викладених у пункті 4.

Після сертифікації наступні наглядові та ресертифікаційні аудити, проведені органом з сертифікації, повинні узгоджуватися з вищезазначеною методологією аудиту з урахуванням міркувань, зазначених у пунктах 4.0.4 та 4.0.5.

4.0.2 Що стосується балансу між аналізом документів, записів та оцінкою впровадження СМНС під час проведення аудиторських перевірок на місці (наприклад, перевірка приміщень, аудит на робочому місці), орган з сертифікації повинен забезпечити належний аудит ефективності СМНС.

4.0.3 Не існує формули для визначення відносних пропорцій, оскільки ситуація в кожній організації відрізняється. Проте існують певні ознаки того, що значна частина часу аудиту присвячується перевірці в офісі, що є досить поширеною проблемою. Це може призвести до неадекватної оцінки ефективності СМНС у частині відповідності законодавчим вимогам, і, можливо, до низької продуктивності, що призводить до втрати довіри зацікавлених сторін до процесу сертифікації.

Завдяки відповідній програмі нагляду, орган з сертифікації має гарантувати, що відповідність зберігається протягом сертифікаційного циклу, як правило, три роки. Аудитори органу з сертифікації повинні перевіряти керівництво на відповідність зобов'язанням на підставі продемонстрованого впровадження системи та не повинні покладатися лише на заплановані або очікувані результати.

4.0.4 Будь-яка організація, яка не може продемонструвати свою початкову або постійну відповідність щодо зобов'язань за допомогою ключових елементів, про які говорилося нижче, не повинна бути сертифікована органом з сертифікації або продовжувати мати сертифікат відповідності вимогам ISO 14001:2015.

4.0.5 Навмисна або постійна невідповідність має розглядатися як нездатність дотримуватись зобов'язань щодо відповідності і повинна унеможливити сертифікацію чи призвести до призупинення чи скасування існуючого сертифіката ISO 14001.

Наступні розділи даного документа визначають те, що слід очікувати від органу з сертифікації при оцінці СМНС щодо дотримання відповідності законодавчим вимогам.

4.1 СПРЯМОВАНІСТЬ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ВІДПОВІДНІСТЬ ЗАКОНОДАВЧИМ ВИМОГАМ (пункт 5.2 d)

4.1.1 Орган з сертифікації повинен визначити, чи продемонстровано всі наступні конкретні моменти стосовно екологічної політики організації:

- 1) наявність політики;
- 2) вона відповідає вимогам пункту 5.2 ISO 14001:2015, зокрема:
- 3) вона включає зобов'язання щодо відповідності;
- 4) вона включає зобов'язання щодо захисту навколишнього середовища, у тому числі запобігання забрудненню;
- 5) з нею ознайомлюють працівників та інших осіб, які працюють в організації або від її імені; вона доступна для зацікавлених сторін;
- 6) вона встановлюється, впроваджується та підтримується вищим керівництвом;
- 7) вона підлягає періодичному аналізу з боку керівництва на придатність, адекватність та ефективність.

4.2 ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЗАКОНОДАВЧИХ ВИМОГ ТА ДОСТУП ДО НИХ

(пункт 4.2 та 6.1.3)

4.2.1 Орган з сертифікації повинен встановити, що організація була ефективною при визначенні потреб та очікувань зацікавлених сторін, зокрема тих, що стають зобов'язаннями щодо відповідності (ISO 14001:2015, пункт 4.2.c). Це означає, що орган з сертифікації фактично підтвердив, що організація володіє знаннями різних компетентних органів, які встановлюють зобов'язання щодо відповідності перед організацією (наприклад, європейські органи влади, національні (Міністерство охорони навколишнього середовища) та регіональні органи влади, такі як провінція, повіт, муніципалітет).

4.2.2 Орган з сертифікації повинен визначити, чи організація ідентифікувала та має доступ до всіх окремих застосовних юридичних вимог, пов'язаних із екологічними аспектами, створеними кожною із зацікавлених сторін.

4.2.3 Крім того, орган з сертифікації повинен перевірити, чи ідентифікація цих юридичних вимог періодично аналізується (ISO 14001:2015, пункт 9.3.b), з метою виявлення нових або змінених вимог та внесення будь-яких змін в СМНС.

4.2.4 Орган з сертифікації повинен перевіряти, чи ідентифікація та доступ до відповідних юридичних вимог в організації є повним. Орган з сертифікації не несе відповідальності за схвалення ідентифікованих юридичних вимог як остаточних чи визначальних. Ця відповідальність лежить на організації.

4.2.5 Групи з аудиту органу з сертифікації повинні бути компетентними у сфері застосовних правових вимог, що стосуються місця розташування та екологічних аспектів організації, для виявлення помилок або упущень і будь-яких недоліків в доступі до ідентифікованих юридичних вимог організації.

4.3 ЯКИМ ЧИНОМ ЮРИДИЧНІ ВИМОГИ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ОРГАНІЗАЦІЇ

(пункт 6.1.3)

4.3.1 Орган з сертифікації повинен перевірити чи:

- 1) організація визначила, яким чином юридичні вимоги застосовуються до екологічних аспектів; і,
- 2) дані юридичні вимоги були враховані при створенні, впровадженні та підтримці СМНС та наступних контрольних заходах.

4.3.2 Зважаючи на ризики організації, аудит фактично повинен свідчити про те, що юридичні вимоги були ефективно враховані, шляхом:

- оцінки перевірених даних щодо юридичних вимог організації, включаючи, але не обмежуючи, документально підтверджену інформацію, записи, прями спостереження та інтерв'ю;
- і формування висновку про те, чи результати роботи (моніторинг і контроль організації) демонструють, що всі зобов'язання щодо відповідності (включаючи правові вимоги) дотримуються.

4.3.3 Аудит органу з сертифікації повинен встановити, що СМНС здатна виконувати зобов'язання щодо відповідності (тобто досягнення юридичної відповідності). Цього можливо досягти завдяки доказам аудиту, отриманими під час оцінки на місці, яка охоплює операційну діяльність та довкілля з використанням або аудиту прикладів значних аспектів навколишнього середовища, пов'язаних через СМНС із конкретними вимогами законодавства або, навпаки, з використанням відбору законодавчих вимог, пов'язаних через СМНС із значними аспектами навколишнього середовища. Орган з сертифікації повинен підтвердити (в рамках аудиту), що механізми моніторингу та контролю організації були ефективно впроваджені і отримали відповідне розуміння про ефективність по відношенню до зобов'язань щодо відповідності.

4.4 ЕКОЛОГІЧНІ ЦІЛІ ТА ПЛАНИ З ЇХ ДОСЯГНЕННЯ

(пункт 6.2)

4.4.1 Екологічні цілі та плани їх досягнення встановлюються та впроваджуються для покращення екологічних показників організації, за винятком питань дотримання законодавства або тих областей, де не існує жодних юридичних вимог (наприклад, споживання енергії у виробництві або аспекти пов'язані з виробництвом).

4.4.2 Екологічні цілі також можуть бути інструментом екологічної політики для управління екологічним ризиком невідповідності законодавчим вимогам. Наприклад, планування впровадження майбутніх правових вимог або виникнення окремої невідповідності правовим вимогам, яку не можливо передбачити, планування в досягненні екологічних цілей може бути відповідним способом усунення невідповідностей у контрольований і/або керований спосіб. Тим не менш, покладання на загальні цілі з метою дотримання законодавчих вимог навряд чи відповідатиме стандарту.

4.4.3 Орган з сертифікації повинен визначити, чи встановлені цілі та планування в сфері навколишнього середовища впроваджено та підтримуються в межах СМНС, враховують існуючі юридичні вимоги та будь-які обставини, які змінилися, визначено під час аналізу з боку керівництва (ISO 14001:2015, стаття 9.3)

4.5 ОПЕРАТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ

(пункт 8.1)

4.5.1 Оперативний контроль є основною частиною управлінського контролю за операційною діяльністю організації та її викидами в навколишнє середовище і безпосередньо впливає на досягнення юридичної відповідності.

4.5.2 Орган з сертифікації повинен перевірити, чи організація визначила та запланувала свою діяльність, пов'язану з реагуванням на ризики та можливості, а також діяльність, пов'язану з досягненням своїх екологічних цілей відповідно до зобов'язань щодо політики щодо виконання своїх зобов'язань щодо відповідності.

Слід, щоб процес(и) контролював(ли) ситуації, при яких відсутність планування може призвести до відхилення від юридичної відповідності і визначити робочі критерії, які узгоджуються з дотриманням законодавства.

4.5.3 Орган з сертифікації повинен підтвердити, що відповідна задокументована інформація підтримується таким чином, щоб процеси були виконані відповідно до плану.

4.5.4 Слід, щоб дані процеси враховували зв'язок застосовних вимог до постачальників, включаючи підрядників.

4.6 МОНІТОРИНГ, ВИМІРЮВАННЯ, АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА – ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

(пункт 9.1.1)

4.6.1 Моніторинг та вимірювання повинні надавати організації розуміння того, що необхідно для оцінки зобов'язань щодо відповідності, тому і аудит у цій галузі має важливе значення для дотримання законодавства. Результати моніторингу та вимірювання забезпечують дані для оцінки відповідності (пункт 9.1.2) та коригувальних дій (пункт 10.2).

4.6.2 У разі виявлення невідповідності юридичним вимогам, організація зобов'язана негайно вжити заходів щодо виправлення (включаючи аналіз першопричини, корегувальні дії та заходи для запобігання повторенню), що може включати дії щодо негайного інформування регулюючого органу в сфері навколишнього середовища залежно від окремих юридичних вимог і масштабу невідповідності.

4.6.3 Орган з сертифікації повинен перевірити, чи коригувальна дія та, у разі необхідності, запобігання повторенню, ефективні та своєчасні щодо природи та масштабу впливу невідповідності на довкілля.

4.7 ОЦІНКА ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДНОСТІ (пункт 9.1.2)

4.7.1 Аудитори органу з сертифікації зобов'язані перевіряти відповідність СМНС вимогам ISO 14001:2015. Вони не зобов'язані проводити пряму оцінку дотримання законодавства, оскільки це вимога для організації, аудитор сертифікаційного органу не зобов'язаний проводити аудит відповідності, дана роль відводиться регулюючому органу у сфері навколишнього середовища або аудитору/інспектору, з якими спеціально укладено договір для даної мети.

4.7.2 Відповідальність організації і функція СМНС полягає в тому, щоб організація періодично оцінювала дотримання всіх своїх зобов'язань щодо відповідності, задокументувала цю оцінку і була в курсі статусу відповідності. Сертифікована відповідно до вимог ISO 14001:2015 СМНС повинна надавати змогу визначати статус відповідності організації.

4.7.3 Орган з сертифікації повинен визначити, чи організація встановила необхідні процеси, чи вона повністю оцінила відповідність кожній застосовній юридичній вимозі та чи належним чином задокументувала результати цієї оцінки. Слід, щоб ключовим елементом даного аудиту була компетентність осіб, що проводять оцінку відповідності з урахуванням вимог законодавства та їх застосування (таким чином, пункт 7.2 ISO 14001:2015 також опосередковано відноситься до відповідності вимогам законодавства).

4.7.4 Слід, щоб орган з сертифікації провів аудит ефективності оцінки за допомогою:

- 1) перевірки визначення організацією відповідності прикладів окремих правових вимог;
- 2) пошуку доказів відповідності або невідповідності в ході іншої діяльності з оцінювання (оцінка на місці і аудит оперативного контролю тощо);
- 3) перевірки того, чи оцінка відповідності організації охопила всі визначені юридичні вимоги;
- 4) перевірки можливостей організації щодо оцінювання (компетентність залученого персоналу, сфера оцінки діяльності організації тощо).

4.7.5 Відповідність оцінювання, проведеного організацією, та статус відповідності можуть бути визначені з ряду джерел, включаючи спостереження на місці, звіти про конкретні випадки невідповідностей, звіти регулюючого органу у сфері навколишнього середовища та елементи, представлені в Аналізі з боку керівництва, як описано в пункті 9.3 стандарту ISO 14001:2015. Малоімовірно, що будь-яке з даних джерел самостійно дає достатньо об'єктивні докази, але їх комбінація (наприклад, перехресна перевірка інформації між цими джерелами) може забезпечити необхідну гарантію.

4.7.6 Орган з сертифікації може використовувати методи управління ризиками для відбору зразків частин СМНС під час сертифікаційних оцінок і для оцінки екологічних аспектів, які мають значні юридичні наслідки для організації (наприклад, області, на які будуть накладатися значні штрафи, тюремне ув'язнення директорів і керівництва або може призвести до виникнення проблем із зацікавленими сторонами і/або комунікаціями).

4.8. НЕВІДПОВІДНОСТІ ТА КОРИГУВАЛЬНІ ДІЇ (Пункт 10.2)

4.8.1 Організація повинна продемонструвати через свою систему СМНС, що вона здатна виправити невідповідності в контрольованому та керованому режимі.

4.8.2 Орган з сертифікації повинен визначити, що організація належним чином керувала коригувальною дією (-ми) та невідповідністю (-ами) в рамках СМНС. За відсутності вищезазначеного, органу з сертифікації слід звернути увагу на загальну ефективність СМНС та її здатністю підтримувати природоохоронну політику організації, цілі та завдання.

4.8.3 Коригувальні дії, що вживаються організацією, повинні відповідати масштабу невідповідності. Якщо масштаб перевищує здатність організації виправити невідповідність, необхідно негайно повідомити регулюючий орган у сфері навколишнього середовища про невідповідність та узгодити дії необхідні для відновлення відповідності (наприклад, план дій) та зменшити шкоду, завдану навколишньому середовищу.

4.8.4. Орган з сертифікації перевіряє вищезазначену ситуацію на відповідність щодо щонайменше пунктам 6.1.3 та 9.1.2 ISO 14001:2015. Наслідки для цілісності сертифікації аналізуються з урахуванням ступеня екологічного ризику, який бере на себе орган з сертифікації та значення сертифікату для зацікавлених сторін.

4.8.5 Якщо протягом терміну дії сертифікату виникає невідповідність, орган з сертифікації повинен простежити, щоб коригувальні дії організації були достатніми для того, щоб відповідати очікуванням зацікавлених сторін. Це може, наприклад, бути досягнуто шляхом підтвердження того, що організація має задокументовану згоду компетентного органу з метою здійснення узгодженого плану коригувальних дій для повернення до повної відповідності; це можна вважати відповідним зобов'язанням виконувати свої зобов'язання щодо відповідності вимогам природоохоронної політики організації. При навмисній або постійній невідповідності зверніться до розділу 4.0.5.

4.9 ВНУТРІШНІЙ АУДИТ (розділ 9.2)

4.9.1 Орган з сертифікації повинен визначати, чи внутрішній аудит організації оцінює зобов'язання організації щодо виконання зобов'язання щодо відповідності екологічним аспектам.

4.9.2 При проведенні з боку органу з сертифікації внутрішнього аудиту організації очікується, що він охоплює всі питання, висвітлені в даному документі.

4.9.3 Орган з сертифікації повинен забезпечити, щоб внутрішні аудити оцінювали ступінь, до якого організація оцінила статус юридичної відповідності щодо застосовних юридичних вимог та щоб процес або процеси для ідентифікації цих вимог були ефективними та надійними.

4.9.4 Не тільки результати внутрішнього аудиту надають інформацію щодо оцінки відповідності законодавству (пункт 9.1.2). Основним фокусом внутрішнього аудиту є відповідність СМНС, її належне впровадження та технічне обслуговування.

Його слід відрізнити від юридичного аудиту відповідності або оцінювання відповідності, які організація може проводити окремо. Результати аудиту на відповідність закону можуть бути використані для оцінки дотримання законодавства відповідно до пункту 9.1.2 ISO 14001:2015 і, в свою чергу, до аналізу з боку керівництва.

4.10 Аналіз системи управління (пункт 9.3)

4.10.1 Орган з сертифікації повинен визначити, чи включила організація результати оцінок відповідності (пункт 9.1.2) у свій аналіз з боку керівництва. Це гарантує, що топ-менеджмент усвідомлює ризики потенційного або фактичного недотримання та вжив відповідних заходів для виконання зобов'язань організації щодо відповідності.

4.10.2 Орган з сертифікації повинен визначити, чи аналіз системи менеджменту аналізує будь-які обставини, що змінилися, включаючи зміни потреб та очікувань зацікавлених сторін, включаючи зобов'язання щодо відповідності.

5 КРИТЕРІЙ ВІДПОВІДНОСТІ ДЛЯ РІШЕННЯ ЩОДО СЕРТИФІКАЦІЇ

5.1 Очікується повна відповідність законодавству зацікавлених сторін організації, яка претендує на відповідність стандарту СМНС. Цінність акредитованої сертифікації в цій галузі тісно пов'язана з досягненням задоволеності зацікавленими сторонами щодо відповідності законодавству.

5.2 Організація повинна вміти продемонструвати, що вона досягла відповідності вимогам законодавства в сфері охорони навколишнього середовища завдяки власному оцінюванню відповідності ще до отримання сертифікату.

5.3 Якщо організація не відповідає вимогам законодавства, вона повинна мати можливість продемонструвати документовану угоду з регулюючим органом у сфері навколишнього середовища щодо плану досягнення повної відповідності. Успішна реалізація даного плану має розглядатися як пріоритет у системі менеджменту.

5.4. У виняткових випадках орган з сертифікації може продовжувати надавати сертифікацію, але має шукати об'єктивні докази, щоб підтвердити, що СМНС здатна досягти необхідної відповідності за допомогою наведеної вищезгаданої документованої угоди, яка була повністю виконана.

5.5. Завдяки вимогам ISO/IEC 17021-1, пункт 9.4.8.3 а) та очікуваним результатам чітко визначеним в ISO 14001:2015, орган з сертифікації повинен забезпечити, щоб його звіти про аудит містили твердження про відповідність та ефективність СМНС організації разом з переліком доказів щодо здатності СМНС компанії виконувати свої зобов'язання щодо відповідності.

6. ВИСНОВКИ

6.1 Акредитована сертифікація СМНС організації свідчить про відповідність вимогам ISO 14001:2015 та включає продемонстроване та ефективне зобов'язання виконувати свої обов'язки щодо відповідності.

6.2 Контроль за дотриманням організацією законодавства є важливим компонентом оцінки СМНС і залишається відповідальністю організації.

6.3 Слід підкреслити, що аудиторі органу з сертифікації не є інспекторами регулюючого органу у сфері навколишнього середовища. Вони не повинні надавати "заяви" або "декларації" про відповідність законодавству. Тим не менш, вони повинні «перевірити оцінку дотримання законодавства», щоб оцінити відповідність ISO 14001:2015.

6.4 Акредитована сертифікація СМНС, як така що відповідає вимогам ISO 14001:2015, не може бути абсолютною та безперервною гарантією дотримання законодавства, так само як і сертифікація чи правова схема не гарантують постійної відповідності законодавству. Проте, СМНС є перевіреним та ефективним інструментом для досягнення та підтримки відповідності законодавству та надає топ-менеджменту відповідну та своєчасну інформацією про статус відповідності організації.

6.5 ISO 14001:2015 вимагає взяти на себе зобов'язання щодо відповідності вимогам. Організація повинна мати змогу продемонструвати, що вона може виконати свої зобов'язання щодо відповідності шляхом власної оцінки дотримання вимог ще до отримання сертифікату.

6.6. Сертифікація СМНС, як такої, що відповідає вимогам ISO 14001:2015, підтверджує, що система менеджменту навколишнім середовищем є ефективною у досягненні політичних

зобов'язань, включаючи виконання зобов'язань щодо відповідності, а також забезпечує основу та підтримку постійної юридичної відповідності організації.

6.7 З метою підтримки довіри зацікавлених сторін до вищезазначених ознак акредитованої сертифікації СМНС, орган з сертифікації повинен гарантувати, що система продемонструвала ефективність ще до надання, підтримання або поновлення сертифікації.

6.8 СМНС може служити інструментом для діалогу між організацією та регулюючим органом у сфері навколишнього середовища та стати основою довірчого партнерства, замінивши історичні загальні відносини "вони та ми".

Регулюючим органам у сфері навколишнього середовища та громадськості слід довіряти організаціям, що мають акредитований сертифікат ISO 14001:2015, і вміти сприймати їх як такі, що здатні постійно та послідовно керувати своєю юридичною відповідністю.

ДОДАТОК І – СЛОВНИК

У даному документі використовуються наступні терміни:

«СМНС» використовується для позначення системи менеджменту навколишнього середовища, що відповідає вимогам ISO 14001:2015;

«орган з сертифікації» означає орган з оцінки відповідності (ООВ), який виконує послуги з оцінки відповідності на відповідність ISO 14001:2015;

«акредитація» означає атестацію третьою стороною, пов'язаною з органом з оцінки відповідності, що офіційно демонструє свою компетентність для виконання окремих завдань з оцінки відповідності, у даному випадку атестації, що орган з сертифікації відповідає вимогам ISO/IEC 17021-1;

«юридичні вимоги» відносяться до відповідних законодавчих вимог, які стосуються екологічних аспектів організації та пов'язаних з ними впливів; Див. також ISO 14001: 2015, 3.2.9. "Відповідальність щодо зобов'язань" як термін, що включає юридичні вимоги.

«відповідність» означає відповідність СМНС організації вимогам ISO 14001:2015 або відповідності органу з сертифікації ISO/IEC 17021-1³: стосовно обов'язкових документів Міжнародного форуму з акредитації, у відповідних випадках.

ДОДАТОК 2 – ПОСИЛАННЯ

1. ISO 14001:2015 - Environmental management systems – Requirements
2. Інформацію щодо IMPEL (Мережа європейського союзу з питань виконання і забезпечення дотримання екологічного права) можна знайти за посиланням www.impel.eu
3. ISO/IEC 17021-1 Conformity assessment – Requirements for bodies providing audit and certification of management systems
4. ISO/IEC 17021-2 Conformity assessment - Requirements for bodies providing audit and certification of management systems - Part 2: Competence requirements for auditing and certification of environmental management systems